

Draskovic, V. (2008), „Jobs's Job”,
Media dialogues / Medijski dijalozi, Vol. 1, No. 3, pp. 45-47.

Esej (Essay)

dr VESELIN DRAŠKOVIĆ, redovni profesor
Univerzitet Crne Gore, Fakultet za pomorstvo Kotor,
Crna Gora

JOBS'S JOB

DŽOBISOV POSAO

*"Kreativnost je jednostavno izgradnja veza među stvarima.
Kada stvaraocce pitaju kako su nešto napravili,
oni se osjećaju malo krivim,
zato što u stvari nijesu ništa napravili,
nego prosto primijetili.
To im vremenom postaje jasno.
Oni su mogli povezati razne komadiće svog iskustva
i sintetizovati nešto novo.
To se događa zato što su oni vidjeli više nego drugi,
što su više o tome razmišljali".*

S. Jobs

Rijetko čuvam unučad Dušana, Martinu i Saru. A kad ih čuvam, demonstriraju mi prve korake baleta i karatea, recituju i pjevaju pjesme, crtaju životinje i obavezno - pokazuju znanje iz korišćenja kompjutera i mobilnih te-lefona. Ovdje opi-

sujem iznenađujući događaj iz prošle godine. Gledao sam ka-ko brzo i spretno klize dječiji prstići po staklu mobilnog telefona i dodiruju ne-ku ikonu u boji. Naglo izlijeće žuti leptir, kojeg vješti i uhodani pokreti uveličavaju, pa smanjuju! Ostajem zapanjen. Nijesam to ranije nikad vidio! I shvatam šta sve rade dječica na naprednoj verziji "Apple"-ovog telefona iPhone4. I kako su brzo stekli naviku da se koriste virtualnom realnošću. Kakav efektan tehnološki primjer vječitog "sukoba" generacija! Zahvaljujući nečijem genijalnom izumu...

Mašta mi se zagolicala. Sjutradan sam kupio mobilni telefon marke "Samsung" i vidio slične vizuelne efekte. Brzo sam, ipak, uočio razliku i shvatio da se svi korisnici mobilnih telefona (kao i personalnih računara) dijele na dvije grupe: one koji imaju proizvode "Apple"-a i sve ostale, koji imaju proizvode koji liče na "Apple"! Želio sam da se uvjerim u vizuelni utisak i malo istraživao po internetu. Pokazalo se da sam dobro zapazio razliku u kvalitetu, komforu, rezoluciji, brzini i dr. Sve je vrlo jednostavno. "Apple" je prvi proizveo personalni računar (PS) kod kojeg je umjesto fizičkog pritiska na dugme za vađenje diskete i/ili diska iz računara isto rađeno virtualnim premještanjem ikone s crtežom diska na ikonu s crtežom korpe, pomoću miša (a kasnije po-moću prsta). To je bila revolucionarna demokratizacija digitalne tehnologije.

Sve u vezi Steven Paul Jobs-a (1955–2011) je faktografski manje-više poznato. Bio je genijalni preduzetnik. On nije smislio personalni kompjuter i mobilni telefon kao tehnološke uređaje, nego futuristički sistem pogleda na svijet, ulazak čovječanstva u virtualnu realnost, u svijet koji je izgrađen po drugačijim estetskim i strukturnim principima. On nije izumio prvi PC, ali je realizovao tu ideju u djelo. Napravio je poslovni prevrat u odnosu dva svijeta: ljudskog (stvarnog) i virtualnog. Pokazao je kako se s prstom (umjesto miša, džojstika, stilusa ili dugmeta) može upravljati virtualnom realnošću. Pokazao je kako se oportunističkim i buntovničkim preduzetničkim idejama mogu stvoriti milijarde dolara i osvojiti srca isto toliko korisnika. Pri tome njegov ambiciozni prefiks "i" u brendovima iMac, iPod, iPhone, iPad... ne znači neku informacionu tehnologiju i/ili marketinšku strategiju, nego čitavu jednu naprednu ideologiju, ideju i inovaciju, kao i interakciju prošle civilizacije s budućom.

Radikalan razvoj savremenih digitalnih tehnologija, a samim tim i najnaprednijeg dijela medijske industrije dominantno je obilježio Jobs. Njegova kreativnost je kardinalno promijenila industrije kina, muzike, komunikacija i kompjutera. U 1976. je proizveden Apple-1 s korisničkim programiranjem, koji je doveo do revolucije u svijetu kompjutera. U 1977. je proizveden Apple-2, preteča savremenih kompjutera, sa spoljnim programiranjem, klavijaturom i monitorom u boji. U 1985. se na tržištu pojavio operacioni sistem Mac OS s vizuelnim metaforičnim ikonama, koje su zamijenile znakove i termine. U 2001. je predstavljen prvi plejer iPod. U 2006. je predstavljen mrežni multimedijalni plejer Apple TV. U 2007. je počela prodaja mobilnog telefona iPhone. U 2008. je proizveden najtanji notebook u svijetu MacBook Air. Nije Jobs bio prvi koji je smanjio dimenzije PC-a do veličine ljudskog dlana, ali ih je prvi počeo

prodavati na stotine miliona komada, šireći mobilnu kompjuterizaciju stanovništva cijelog svijeta. Fantastični podaci...

Do skoro se realnošću uglavnom upravljalo kolektivno, u fabrikama, transportnim sredstvima i sl. Bili su potrebni koordinisani naponi masa. Od skoro realnošću (virtualnom, naravno) upravljaju čak i djeca, pojedinačno. Za-hvaljujući Jobsu, kulturnoj figuri multimedijalne industrije, "čovjeku godine" 1982. po izboru "Times"-a, kojeg su 1988. čuveni "News Week" i "Business Week" nazvali "gospodin čip", a 1989. ga je časopis "Inc" u svom jubilarnom desetogodišnjem izdanju proglasio "preduzetnikom decenije".

Veliki Čovjek i preduzetnik Jobs je promijenio svijet. Stvorio je najbolji proizvod komunikacije do danas. Čovjek o kojem je sve napisano, o kojem se sve zna, i ništa se ne može dodati. Čovjek - inspiracija mnogih novih mladih ljudi, koji će negdje i nekad produžiti njegov posao. Čovjek koji je od velikog siromaha postao "najbogatiji pokojnik na groblju". Koji je kao i svi uspješni ljudi griješio i učio se na svojim greškama.

Jobs je pokazao kako nemjerljiva preduzetnička energija, snaga volje, intuicija, otvorenost za promjene, pogled naprijed i dalekovidost mogu biti dobar provodnik za uspješno ispoljavanje i dokazivanje briljantne i vizionarske individualnosti. Uz korišćenje adlerovskog uzornog modela "težnje prema dominaciji" i inovativnog "kretanja prema savršenstvu", čak i u periodu krize. Za ugled svim preduzetnicima.